

Egy fegyelmi értekezlet tanulságai

Kovács Károly alezredes

Minden értékelő, elemző munkának és ezt követő tanácskozásnak van az adott szervezetre és más területekre is érvényes haszna annyiban, amennyiben annak mondanivalója beépül a tennivalók sorába, pozitív tanulságai megerősíthetnek egy követendő irányt, a negatív tényezők pedig figyelmeztethetnek arra, hogy mire kell különösen ügyelni, ha nem akarjuk megismétlődésüket, előfordulásukat máskor is.

Az említett tevékenységek sorába jól illeszkednek a fegyelmi értékelések és értekezletek, melyek a központhadtáp szerveinél különösen az MNHF elvtárs 028/1982. számú intézkedése nyomán rendszeressé váltak.

Ilyen értekezlet megtartására került sor 1983. október 31-én az MN Üzemanyag Ellátó Központban, ahol a középírányító szervezet és az alárendelt katonai szervezetek, személyi állományának fegyelmi helyzetét tárgyalták meg és meghatározták az 1983–84. évi legfontosabb tennivalókat is. Az értékelt időszak az állományváltásokra épülve magába foglalta az 1982. szeptember 1-től 1983. augusztus 31-ig tartó szakaszt, természetesen nem hagyva figyelmen kívül azt az egy hónapot sem, mely az előírt értékelési időszak és az értekezlet megtartása között eltelt.

Az értekezleten résztvevők összetétele reprezentálta, hogy milyen erőket kívánnak mozgósítani a fegyelmi helyzet további javítása érdekében. A résztvevők között voltak az alárendelt parancsnokok, az ellátó központ és az alárendelték pártpolitikai munkásai, beleértve a század politikai megbízottakat is, a KISZ-bizottság, a KISZ-alapszervezetek titkárai, aktivistái. Ezenkívül az alegységparancsnokok szakaszparancsnokig bezárólag, egy-egy rajparancsnok és kivaló katona.

Az értekezleten az MN ÜEK PK-i referátumot az alárendelt parancsnokok rövid jelentései követték, majd a politikai munkások, alegységparancsnokok és KISZ-vezetők mondták el véleményüket.

A jelentések és hozzászólások megerősítették a referátumban elhangzottakat és emellett számos észrevétellel, javaslattal gazdagították a tanácskozást.

A fegyelmi értekezletet az őszinte és kendőzetlen hangnem és helyzetelemzés, az eredmények túlzásmentes számbavétele, a hibák, nem kívánatos jelenségek határozott bírálata jellemezte.

Ami pedig a feladatokat illeti, azok úgy fogalmazódtak meg, hogy bennük minden szervezet megtalálhatja a fegyelmi helyzet javulását eredményezni hivatott főbb tevékenységi területeket és irányokat.

A következőkben közreadjuk az MN ÜEK PK-i referátum rövidített tartalmát, főként néhány tanulságos esetet az értékelés időszakából.

Az MN ŰEK fegyelmi értekezlet rövidített referátuma

(Bevezetőben az előadó az MN ŰEK PK. h. köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, majd rátért a referátum indító gondolataira.)

Egy csztendővel ezclött, megközelítően hasonló öszctételben tanácskozunk az MN ŰEK és alárendelt szervezetek személyi állományának erkölcsi és fegyelmi helyzetéről, számba vettük a kedvező és kedvezőtlen tendenciákat, elemeztük az ok-okozati öszcfüggéseket, és meghatároztuk a tennivalókat.

Megállapíthatjuk, hogy hasznos volt az előző tanácskozást megtartani, mert a fegyelmi helyzet szinte minden vonatkozásában kedvező változása következett be. Ennek köszönhetően a mai tanácskozásnak éppen az lehet a célja, hogy erősítse és gyorsítsa fel a kedvezően alakult tendenciákat és keresse az útját-módját annak, hogy miként lehetne a még kedvezőtlen jelenségekct még inkább visszaszorítani. Természetesen tisztában vagyunk azzal is, hogy ahol ilyen nagy létszámú állomány van, mint nálunk, ott a fegyelmetlen, normát sértő magatartás lehetőségei potenciálisan jelen vannak és illúzió lenne a fegyelmetlenség teljes megszüntetését előírányozni. Ez azonban nem jelentheti a megelőző nevelő és felvilágosító munka feladását vagy mellőzését, a spontán tényezők eluralkodásának megengedését.

Az állomány magatartása, az írott normákhoz való viszonya nem önmagában jelentkező dolog, hanem szorosan öszcfügg számos objektív és szubjektív tényezővel, öszcfügg a közösségek és személyiségek sokrétű viszonyaival, tudati és pszichikus tényezőivel, állapotával, sőt azok egyenes következménye. Ezt támasztja alá, hogy amelyik szervezetben jó színvonalú általános, katonai és eszmei-politikai nevelőmunka folyik, ott szilárd az erkölcsi-politikai állapot és megnyugtató a fegyelmi helyzet. A megállapítás fordítva is helytálló. Ahol gondok vannak a fegyelem, a magatartás terén, ott fellelhetők a nevelő és felvilágosító munka gyenge oldalai is.

Ez azonban automatikus, mert a tudati és magatartásbeli öszcfüggések bonyolult lelki jelenségek, pszichikus folyamatok útján valósulnak meg, de ettől még objektívek.

Éppen ezért állományunk fegyelmi helyzetének elemzése során foglalkozunk az erkölcsi-politikai és tudati kérdésekkel is és nem hagyjuk figyelmen kívül az olyan kérdéseket sem, melyek szorosan öszcfüggnek vele, mint a vezetés, a nevelő és oktatói tevékenység színvonala, a szabályozó és megelőző munka, a parancsnoki fegyelmi joggyakorlat, az élet-, munka- és szolgálati körülmények magatartást, cselekvést formáló szerepe.

(Az előadó ezt követően azokkal a körülményekkel és tényekkel foglalkozott, melyek valamilyen formában befolyásolták a tanácskozás előkészítését, tartalmi mondanivalójának kialakítását, majd azok felsorolása után a következő szavakkal folytatta mondanivalóját.)

Rátérek mai tanácskozásunk lényegi kérdéseire, arra, hogy miként teljesültek a szabályzatok szabta követelmények, hogyan tettünk eleget az 1982 októberében megtartott fegyelmi értekezlet nem kis számban meghatározott követelményeinek, miként alakult öszességében és állománycsoportonként is fegyelmi helyzetünk, milyen eredményeket értünk el, és mely területeken tapasztalhatók gondok.

Az értékelés időszakában az MN ŰEK és alárendelt katonai szervezetek személyi állományának erkölcsi, fegyelmi állapota, nem is gondoktól mentesen, de öszességében és állománycsoportok szerint differenciálva is megnyugtató

módon alakult. Ehhez nagyban hozzájárult a tömegpolitikai munka kiegyensúlyozottabb végzése, a vezetőállomány és tömegszervezetek határozott törekvése a nemkívánatos jelenségek felszámolására, valamint az a tény, hogy a fegyelmi helyzet megszilárdításához az előző tanácskozásunkon világos, közérthető feladatok alakultak ki, célkitűzések fogalmazódtak meg.

Fegyelmi helyzetünk biztosította a katonai, politikai, szakmai feladatok eredményes megoldását és a harckészültség terén a követelmények megfelelő szintű teljesítését. Ez szorosan összefügg azzal is, hogy személyi állományunk erkölcsi-politikai állapotát, szervezeteink politikai és morális stabilitását sikerült megszilárdítani.

Az állomány döntő többsége jó munkájával, példamutató magatartásával, politikai és mozgalmi aktivitásával, jó hozzáállásával becsületes magán- és közösségi életével bizonyította, hogy a jelenlegi közel sem könnyű, a feladatokat illetően is minden tekintetben nehezedő helyzetben elkötelezett a párt politikája mellett és dolgozik a célok megvalósítása érdekében. Állományunk körében szilárd a bizalom a párt politikája iránt és kellő támogatást adnak a párt törekvéseinek helyi megvalósításához.

A nyílt és őszinte hangnem, a nehézségek kendőzése nélküli feltárása erősítette az állomány bizalmát a párt és a kormány politikája iránt, kiegyensúlyozottá és nagyobb változásoktól mentessé tette az állomány politikai közhangulatát és közérzetét.

Az állomány túlnyomó többségére jellemző a becsületes, felelősségerzettel és jó hozzáállással végzett munka és áldozatvállalás. Egy kis hányada azonban a többletfeladatoktól visszahúzódik, a közösségi élettől elzárkózik, a dolgok könnyebbik oldalát keresik. Tapasztalatok igazolják, hogy rendszerint ez a szűk réteg a hordozója a közösségi és magánélet zavarainak, a normasértő, fegyelmezetlen magatartásnak.

A fegyelmi helyzetet kedvezően befolyásolta az is, hogy az emberi, szolgálati és munkahelyi légkör kiegyensúlyozott volt, az állomány élet, munka- és szolgálati körülményeit sikerült szinten tartani és szerény mértékben javítani.

A kiegyensúlyozott és szilárd erkölcsi-politikai állapot eredményeként a szervezetek személyi állományának fegyelmi helyzete, magatartása, szabályozóhoz való viszonya a maga ellentmondásaival együtt megfelelt a követelményeknek, kellő biztosítékul szolgált a feladatok megoldásához.

(Az előadó ezt követően vázolta az értékelés idején a fegyelmi helyzet alakulását.)

A vezetés, az állomány neveléséért felelős parancsnokok erőfeszítései, a párt és tömegszervezetek segítőmunkája nyomán *csökkent az események és rendkívüli események száma, de csökkent az elismerésben részesültek létszáma is, ugyanakkor növekedett az elismerések száma.* Ezzel szemben növekedett a megfenyítettek létszáma és a kiszabott fenytételek gyakorisága is. Ez az összkép 1982. szeptember 1-től 1983. augusztus 31-ig tartó időszak jellemzője.

Ez az alaphelyzet szemléletes adatokat tükröz, ha összevetjük az előző évivel. Akkor 16 rendkívüli esemény volt, a mostani 10 esettel szemben és 10 esemény az értékelési időszak 7 eseménnyel szemben. Ezen egyértelmű csökkenés mellett viszont már elgondolkoztató az, hogy 20%-kal csökkent az elismerésben részesítettek száma is, igaz viszont, hogy 32%-kal több elismerést adományoztak az előjárók, mint a bázis időszakban. Ha ez a módosulás azt jelenti,

hogy valamilyen elismerésért keményebben kellett megdolgozni és aki ezt teljesítette az többit és többször is kapott, akkor a dolgok rendjén vannak.

Az már viszont nincs rendjén, hogy a tavalyinál valamelyest kisebb létszám mellett 18⁰/₀-kal növekedett a fenyítésben részesítettek és több mint 10⁰/₀-kal a kiszabott fenyítések száma.

E módosulások azért is említést érdemelnek, mert zömében egy állomány-kategóriánál, a sorállománynál következtek be és nem vagyunk biztosak abban, hogy ez az állomány összetételében, viselkedésében, magatartásában, végzett munkája eredményességében ennyivel rosszabb lett volna az előzőknél. Közlekedés alatt kevesebb volt a látványos feladatteljesítés, csökkent a csapatépítkezések aránya, (ezt támasztja alá az anyagi elismerések száma is) kevesebb „HKSz” és „M” feladat került végrehajtásra és vele párhuzamosan a rend és fegyelem lazaságait a parancsnokok keményebb kézzel és nagyobb szigorral tolták meg.

Természetesen ezzel a helyzetelemzéssel nem arra akarunk ösztönözni, hogy érdemtelenül osztagossák az elismerést vagy ne toroljanak meg fegyelem vagy normasértést csak azért, hogy a statisztika szebb legyen.

Ami az eseményeket és rendkívüli eseményeket illeti, külön kiemelésre kívánkozok, hogy a jelentés időszakában emberáldozatot követelő cselekmény nem fordult elő, sőt annak egyik legsúlyosabb fajtája az öngyilkosság és annak kísérlete sem.

Súlyosságukat tekintve azonban a kevesebb nem lebecsülendő, hanem mindenképpen tanulságul szolgál. A 10 rendkívüli eseményből 5 eset a közlekedéssel, a közlekedési szabályok megsértésével járt együtt, 4 esetben játszott közre az ital közvetlen vagy közvetett módon. A rendkívüli események többsége bűncselekmény kategóriába esik. Csupán két esetben nem mutatható ki felelősségünk, sem közvetlen sem pedig közvetett módon.

A bekövetkezett 7 esemény közül 4 közlekedési baleset, 2 kiképzési és sportbaleset és 1 munkabaleset kategóriába tartozik, tehát teljes egészében a balesetekből tevődik össze.

(Az előadó a rendkívüli események és események jellegéből vont le mások számára is tanulságos következtetést, melyet az alábbiakban foglalt össze.)

A közúti közlekedés területén a szervezeteinknél nem kisebbek a gondok, mint a társadalom általános közlekedési moráljában és ez tendenciájában sem mutat javulást, sőt bizonyos visszaesés tapasztalható az elmúlt évekhez viszonyítva.

Nem sikerült alapvető változást elérni az ital kedvezőtlen hatásának megszüntetésében, sem a közlekedési, sem pedig más cselekmények bekövetkezésénél.

A súlyos cselekmények több mint felét laktanyán kívül követték el és az ital befolyásoló hatása teljes egészében a laktanyán kívül következett be. Ennek okai a laktanyán kívüli magatartás helyzetében, a kedvezményezett vagy a laktanyán kívül tartózkodó elkövetők szabadosabb életmódjában és az elkövetők alacsony szintű felelősségtudatában keresendők.

(A referátum ezt követően foglalkozott azzal, hogy a súlyosabb cselekmények bekövetkezése szervezetenként eltérő számot és jelleget mutatott, majd pedig tényszerűen felsorolta az MN ÜEK-hez tartozó minden egyes szervezetnél

előfordult eseményeket és rendkívüli eseményeket, valamint azok ok-okozati összefüggéseit. A következőkben ezek közül közreadunk néhány tanulságos esetet.)

Az egyik Budapesthez közeli szervezetnél 1982 karácsonyán súlyos rendkívüli eseményt okozott a formális szolgálatellátás, az érdemi ellenőrzés hiánya és az alacsonyszintű felelősségtudat. Történt ugyanis, hogy az egyik katona, akinek korábban bevonták a jogosítványát, a technikai kapu ügyeletesével összejátszva kiment a helybeli zúgkimérésbe, egy UAZ gépkocsival borért azzal a céllal, hogy ünnep lévén italozzanak a tűzoltó raj elhelyezési körletében. A bort bevitték az intézet területére, a gépkocsit visszavitték a telephelyre, a kapuügyeletes nyilván az elfogyasztott bor hatására elaludt, az ügyeletes helyiség ajtaját nem zárta be, társa pedig felvitte az italt a körletbe. Ő maga is korábban tűzoltó lévén, ennek a rajnak a hálókörletében iszogattak néhány helyiségnyire a parancsnoki szolgálat helyiségétől.

Amikor az ital elfogyott, a korábban bort behozó katonának a fővárosban élő rokonait látogatni támadt kedve. Lement a kapuügyeletes társához, magához vette a korábban már használt gépkocsi indítókulcsát az alvó ügyeletes mellett, a kaput kinyitotta és a gépkocsival elindult rokonlátogatásra. Mivel a rokonok nem voltak otthon, körbekocsikázta fellelhetőségük helyeit, majd visszaindult szolgálati helyére, de közben miként ilyenkor általában lenni szokott bekövetkezett a súlyosabb cselekmény.

A Tanács körüton az egyik forgalmas útkereszteződésben nyilván az ital hatása alatt, hátulról neki ütközött egy, a tilos jelzés miatt várakozó személygépkocsinak és anélkül, hogy meggyőződött volna az okozott kárról és az esetleges személyi sérülésről, hátratalatott, a helyszínt elhagyta és mint ha mi sem történt volna visszatért szolgálati helyére, a gépkocsit visszaállította a telephelyre és a belszolgálat asszisztálása mellett nyugodtan lefeküdt aludni. Kétségtelen, hogy a szabálytalanságok egész sorozata kellett ahhoz, hogy ezt a cselekményt elkövethessék. Az elkövetők a katonai igazságügyi szervektől megkapták megérdemelt büntetésüket, az ügy többi vétkesei pedig parancsnoki hatáskörben részesültek méltó fenytésben.

Nem kevésbé tanulságos az az eset sem, melynek következménye nagyrétkű szaktechnika tönkretétele, két katona sajátos, de bűnös szenvedélye folytán. Az történt ugyanis egy másik intézetnél, hogy munkaidő befejeztével egy tiszt és egy „öreg” katona arra vette rá az újonc kapuügyeleteset, hogy zárja rájuk a telephely kapuját, majd ők dolguk végeztével a kerítésen át távoznak! Amikor mindez megtörtént, akkor a jogosítvánnyal nem rendelkező tiszt és társa beültek egy tűzoltó- és egy speciális járműbe majd addig „furikáztak”, míg frontálisan össze nem ütköztek. Az eredmény többszáz ezer forint kár. A következményekért természetesen felelniök kell, ami azonban már nem lesz olyan egyszerű, mint amilyen egyszerűen félreállították az újonc kapuügyeleteset.

Egy-egy őrszolgálati vétség is évről-évre visszatérő jelenség. Ez év második felében történt az egyik jó hírnévnek örvendő szervezetnél, hogy a laktnyán kívüli objektum őrzésére rendelt őrség egyik tagja – korábban már büntetve volt – az őrtoronyba polgári személlyel bort hozatott, azt elfogyasztva elhagyta az őrhelyet és a közeli kertés házba ment azt követelve, hogy őt szállítsák gépkocsival lakóhelyére. Amikor ezt megtagadták, dulakodni kezdett és éctlenül bántalmazott egy polgári személyt, aki 8 napon túl gyógyuló sérül-

lést szenvedett. Amikor a tett színhelyéről bekísérték az őrszobára, onnan megszökött és majd csak a kijózanodás után tért oda vissza. Az esemény arról tanúskodik, hogy köztudottan alkoholizáló és az alkohol befolyása alatt agresszív magatartású személyt nagyobb figyelem kell, hogy kísérje és még arra is ki kell terjedni előjárói figyelmének, hogy oda nem lehet beosztani őrségbe, ahol az italhoz jutás lehetősége könnyűszerrel fennáll.

Szintén az itallal függött össze az a tanulságos eset, melyből a benne résztvevők mellett mások is okulhatnak. Az történt, hogy az egyik szervezet két felelős beosztású állandó állományú tagja a helyi italboltban hosszas baráti iszogatás után eléggé illuminált állapotba került, majd saját gépkocsiba ülve, újabb szórakozás lehetősége után akartak nézni a közeli fürdő és üdülőhelyen. Ebben az akadályozta meg őket, hogy úticéljuk felé haladva egy szembejövő jármű eltompította az ittasság súlyos stádiumában levő vezető megmaradt figyelmét és egy mély árokba borultak. Szerencsés kimenetelű kisebb horzsolásos sérülésekkel ugyan megúszták, de a következmények már korántsem voltak ilyen szerencsések az illetőkre nézve.

(A referátum a következőkben azzal foglalkozik, hogy az előző évinél kedvezőbb helyzet ellenére van mit tenni a fegyelmi nevelőmunkában, a megelőzésben, majd rátér az egyes állománycsoportok helyzetének elemzésére.)

A tisztí és tisztbelyettesi állomány fegyelmi helyzetében a példamutatás, a hivatásérzet és a hivatásszerűen teljesített szolgálat elvci érvényesülnek, kirívó normasértések csak elvétve fordulnak elő. Jellemző rájuk a becsületes, lelkiismeretes, felelősségteljes munka, az alárendeltektről történő sokoldalú gondoskodás és nevelésük összhangjára való törekvés. Jórészt rájuk múlik az, hogy a nap 24 órájában mi történik a laktanyában, hogyan teljesülnek az állomány nevelésével és az alaprendeltetés megvalósításával összefüggő követelmények. Ezen állománykategóriából 2 fő okozott együttesen egy súlyos rendkívüli eseményt és két fő volt szenvedő alanya őket nem terhelő cselekménynek.

A polgári dolgozók fegyelmi helyzete az értékelés időszakában is megnyugtató képet mutatott. Fegyelmi helyzetük kedvező. Ezt mutatja, hogy mindössze két esetben kellett a fegyelmezés eszközehez nyúlni és létszámukat jóval meghaladó elismerésben részesültek.

Többségüknek kötődése szervezeteinkhez erős. Munkájukra, magatartásukra kedvezően hat, hogy többségük szervezeten vesz részt a munkaverseny-mozgalomban. Szervezeteinkhez való ragaszkodásukban közrejátszik az is, hogy nagyobb részük helyőrségeinkben, közel a munkahelyhez lakik és a biztos megélhetést nyújtó munkalehetőség mellett kiegészítő vagy háztáji gazdálkodást is folytatnak.

Kedvezőnek ítéljük azt is, hogy az elismerések zömét a huzamosabb időn át végzett jó munka és átlagon felüli teljesítmény, valamint a példás munkavégzés címén kapták.

A sorállomány képezi a legnagyobb létszámú állománykategóriát. Fegyelmi helyzetük az értékelés időszakában ellentmondásosan alakult. Az elismerésben részesített sorállományú katonák aránya 23%-kal csökkent, az adott elismerések viszont 37%-kal növekedtek. Felelősségrevonásokat illetően a megfenyített katonák létszáma 21%-kal, a fenytések száma pedig 30%-kal emelkedett. A sorállomány 62%-át dicsérték meg és 24%-át részesítették fenytésben.

Az elismerések adományozásához az alapot az előző időszakhoz hasonlóan

az átlagon felüli munka, a szolgálat példás ellátása, a jó kiképzési eredmények a szocialista versenymozgalomban teljesített követelmények képezték.

A fenyítések kiszabásánál az okok között növekedett a leltasodás, parancs felületes teljesítése, jelentési kötelezettségek elmulasztása, valamint a fegyver és egyéb más technikai eszközök karbantartásának elmulasztása. Valamelyest csökkent, de még mindig magas az önkényes távolmaradás és késés.

Ami pedig a fegyelmi joggyakorlatot és nevelőmunkát, valamint bizonyos beosztásokban elvárható példamutató magatartást, szolgálatteljesítést illeti, van néhány megszívlelni való jelenség.

Nem sikerült változást elérni a dicséretet és fenyítést kiszabó parancsnokok beosztását és fenyítő jogkörét illetően. A magunk által teremtett rossz felfogás és gyakorlat szerint a dicséretet és fenyítéseket közül csak annak érezzük becsületét és nevelőhatását, melyet a század vagy raktárparancsnok adományoz vagy szab ki. Így a raj, szakaszparancsnokok, illetve szolgálatvezetők dicsérő és fenyítő jogköre formálissá válik.

A másik, hogy szervezeteink többségénél fenyítésként csak a laktanyafogságot vagy a fogságfenyítést alkalmazzák. Sem a nevelőmunka, sem az illetőre gyakorolt hatás szempontjából nem lehet belenyugodni abba, hogy az eltérő súlyosságú és következményű fegyelemsértések megtorlásában az egységesség legyen a meghatározó.

Az sem helytálló vélemény, mely szerint nincs értelme a laktanyafogságnál enyhébb fenyítésnek, mert a katonák csak azt tartják valamirevaló fenyítésnek, vagy a másik véglet, mely szerint még indokolt esetben sem alkalmazzák a fogságfenyítést, mert akkor nem lesz aki a szolgálatot adja vagy problémát okoz a fogságfenyítés végrehajtása.

Néhány, főleg ör- és ügyeleti szolgálattal összefüggő súlyos cselekmény azt is kimondatja velünk, hogy a mi tiszteseink egy része nem áll szolgálati beosztása magaslatán.

Az értékelés időszakában a laktanyán belül elkövetett rendkívüli események csaknem mindegyikénél közrejátszott a szolgálatban levő tisztetek felelőtlen magatartása vagy az, hogy az adott helyzetben nem a tőlük elvárható magatartást tanúsítják.

Ez a helyzet mindenképpen elgondolkoztató azok számára, akik feltétlen bizalmat szavaznak néhány felelőtlen tisztnek.

A szolgálati rend és fegyelem mutatkozó lazaságai arra utalnak, hogy még mindig nincs rendjén a szolgálatok felkészítése és ellátása. A felkészítés, ellenőrzés a szabályok betartása ma még sok tennivalót hagy maga után.

(Az előadó ezt követően rátért azokra a kérdésekre, melyek az újonccalómanya fegyelmi magatartásával vannak kapcsolatba és hangsúlyozva kiemelte a következőket.)

Néhány megtörtént cselekmény ismételtén rá kell, hogy irányítsa a figyelmet az újonc katonák beilleszkedésének elősegítésére, mely nemcsak azt jelenti, hogy a közösségbe való beilleszkedést kell erősíteni, hanem az magába foglalja a szolgálatellátás, a feladatteljesítés elősegítését is.

Tudomásul kell venni, hogy a négy hét után esküt tett fiatal katona még nem minden szempontból képes pótolni a leszerelt katonákat. Egy részüknél még hónapokig él a rend, a fegyelem, a szabályozottság elviselésének nehézsége, a napirend szerinti élet és tevékenység elfogadása és e mellett a szolgálati

feladatok ellátásában sem rendelkeznek megfelelő rutinnal. Nem tudják, hogy mely helyzetben mi a legcélszerűbb magatartás és cselekvés. Ebben kell többet segíteni a tiszteseknek és „öreg”-katonáknak és nem abban, hogy miként lehet átjátszani a szabályzókat, meggondolatlanul miként lehet súlyos helyzeteket teremteni.

Az újoncállomány beilleszkedésében ahhoz a veszélyes időszakhoz érkezünk, amikor nemcsak az öregkatonának engedelmességgel sértik meg a szolgálat előírásait, hanem az arra hajlamos, zavarokkal, magatartás és jellembeli gyengékkel felruházottak kiismerték környezetüket, számbavették a számukra kedvező lehetőségeket és cselekedni fognak, de nem biztos, hogy nekünk kedvező formában. Eddig tapasztalatok szerint a szolgálat 2–4 hónapjában fordulhatnak elő leggyakrabban az ilyen nemkívánatos dolgok. Ez különösen legyen intő jel az alegységparancsnokok és század politikai megbízottak számára.

Fegyelmi helyzetünk gyenge pontjai közé sorolható továbbra is a laktanyán kívüli magatartás és viselkedés, az ital hatása alatt elkövetett fegyvelemsértések magas száma, vagy az ittasság, a leittasodás és az abból származó botrányos viselkedés.

Igaz, hogy a parancsnokok az értékelés időszakában is megfelelő gondot fordítottak a laktanyát elhagyók kioktatására, a helyes magatartási és viselkedési szabályok betartásának hangsúlyozására és a nemkívánatos esetek megtorlására, de úgy látszik, hogy mindez kevés volt.

Keresnünk kell az útját és módját annak, hogy miként lehetne hatékonyabban befolyásolni a laktanyán kívüli magatartást, hogyan lehet visszaszorítani az ital fogyasztást, az ital hatását a magatartás negatív jelenségeinek alakulásában. Ehhez kevés csak a sorkatonákkal közvetlenül foglalkozók erőfeszítése, ezért mindenkinek tenni kell, aki akár csak a legkisebb mértékben is képes vagy hivatott befolyásolni a sorállományt.

Csak a tudatos és célratörő pártpolitikai munka, a határozottabb és következetesebb vezetői és nevelői tevékenység, a mindennapok rendjének és fegyelmének szilárdítása, a szabályozott életmód elfogadása és elfogadtatása vezethet a laktanyán kívüli magatartás javulásához is.

Hangsúlyozottan ki kell mondani, hogy a rendészeti szolgálat nagyon sokat tehet és tesz a helyzet javítása érdekében, de nem lehet elvárni azt, hogy minden fegyelmezetlen, szabálytalankodó katona nyomába rendészkatona állítsunk.

(A referátum a továbbiakban foglalkozott a párt és tömegszervezetek fegyelmi nevelőmunkájának jelentőségével. Kiemelte, hogy ezeknek a szervezeteknek semmi mással nem pótolható szerepe van az erkölcsi-politikai állapot megszilárdításában, a fegyelmi helyzet javításában. Hangsúlyozta, hogy a párt és tömegszervezetek elsősorban azzal segítenek sokat, hogy a mozgalom normáinak számonkérése mellett ügyelnek tagjaik példamutatásának biztosítására és ez kiszugárik környezetükre.)

Az előadó megköszönte a párt, KISZ és szakszervezeti szervek fegyelmi helyzetre gyakorolt munkáját és kérte, hogy továbbra is segítsenek a feladatok megoldásában.

(Ezzel be is fejeződött a referátum elemző, értékelő része és a következők levonása.)

A továbbiakban a feladatok ismertetésére került sor, melyeket a következőkben ismertetünk.)

Az elhangzottakból következik, hogy ma sem kell új dolgokat kitalálni a fegyelmi nevelőmunka főbb törekvéseit illetően, hanem el kell végezni azoknak a tevékenységi területeknek a megfogalmazását, melyek ma még nehézséget okoznak az előrelépés terén.

Ennek szellemében a fegyelmi helyzet 1983/84. évi alakításában a következő területekre kell kiemelt figyelmet fordítani:

- határozottabb pártpolitikai munkával és tömegpolitikai tevékenységgel el kell érni a személyi állomány minden kategóriájánál a jogok és kötelességek nagyobb összhangját, az elismerés és elmarasztalás hatékony felhasználását.

- az alegységparancsnokok nevelőmunkájának javítása érdekében egyrészt tovább kell erősíteni a ht. és tsz. állományú alegységparancsnokok nevelői felkészültségét, a nevelői jártasságuk fejlesztését, másrészt nagyobb igényességet és követelményt kell érvényesíteni a tisztesek, rajparancsnokok kiválasztásánál, felkészítésénél és mindennapi munkájánál;

- a sorállomány fegyelmi magatartásának javítása érdekében az eddiginél sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani az alapkiképzés utáni beilleszkedési folyamat elősegítésére. Ennek érdekében az alegységparancsnokok alaposabban ismerjék meg beosztottjaikat, jobban vegyék számba előéletüket, gondjaikat, problémáikat, családi körülményeiket, a háttér problémákat és igyekezzenek minden lehetséges segítséget megadni a nehézségek megszüntetéséhez. Különös és folyamatos figyelem kísérje a beilleszkedési, viselkedési zavarokkal küzdőket, a büntetett előéletű, alkoholistá, többszörösen fenytett, zavaros családi háttérű katonafiatalokat.

A század, szakaszparancsnokok a tisztesgyűlések rendszeres megtartásával biztosítsanak lehetőséget a rajparancsnoki munkában szerzett problémák megvitatására;

- további erőfeszítéseket kell tenni a laktanyán kívüli magatartás javítására, a szesz és ital laktanyába való bejuttatásának kizárására, az alkohol fegyelmi helyzetre gyakorolt kedvezőtlen hatásának csökkentésére. Minden laktanyát elhagyó, kedvezményre elengedett sorkatonára részletes eligazítást a követhető magatartási és viselkedési szabályokról, az alkoholfogyasztás veszélyeiről, a magángépjárművek vezetésével kapcsolatos szabályok betartásáról;

- a fegyelmi nevelőmunkában a hangsúlyt a fegyelemsértések, az események és rendkívüli események megelőzésére kell helyezni. Kiemelten kell kezelni az 1983. évben gyakran előfordult közlekedési, kiképzési, sport és munkabalesetek megelőzését, a biztonsági rendszabályok szigorú betartását és betartatását;

- a fegyelmi joggyakorlat javítása érdekében nagyobb következetességet és fokozatosságot kell tanúsítani a megtörtént fegyelemsértések súlyának elbírálásában, a fenytés nemeinek differenciáltabb alkalmazásában, a nevelő és visszatartó jelleg erősítésében.

A nevelő és oktató, valamint a vezetőállomány teljes egészében ismerje meg és legyen képes a gyakorlatban alkalmazni a HM elvtárs 22/1983. (HK 16.) számú irányelveit, a 023. számú HM parancs módosítását.

Úgy ítéljük meg, hogy az eltelt időszak a maga problémáival és ellentmondásaival együtt is jó alapul szolgál arra, hogy a feladatok megértve, azok végrehajtása érdekében nap mint nap cselekedve előbbre jussunk a pozitív tendenciák erősítése terén a mainál is jobb, kiegyensúlyozottabb és megnyugtatóbb helyzet kialakítása érdekében.